

Skaidrojums par valsts konsolidētā budžeta izpildi

Pārskats par valsts konsolidētā budžeta izpildi uzrāda valsts budžeta izpildi 2006.gadā. Pārskats sagatavots pēc naudas plūsmas un uzkrāšanas principa. Tajā apkopoti dati par pārskata gada ieņēmumiem, izdevumiem, tīrajiem aizdevumiem, kā arī par budžeta finansēšanu.

Pārskata par valsts konsolidētā budžeta izpildi sagatavošanas pamatprincipi

Pārskats par valsts konsolidētā budžeta izpildi sagatavots, apkopojot un konsolidējot ministriju un citu centrālo valsts iestāžu budžetu izpildes pārskatus. Konsolidācija veikta atbilstoši Likumam par valsts budžetu 2006.gadam.

Gada pārskata 28.pielikums koriģēts par atmaksām valsts pamatbudžetā par Eiropas Savienības fondiem un valsts pamatbudžeta iestāžu saņemtiem transfera pārskaitījumiem no citas ministrijas vai centrālās iestādes valsts pamatbudžeta līdzekļiem sekojošās pozīcijās

– pēc naudas plūsmas:

- dotācija no vispārējiem ieņēmumiem – Ls 84 738 738;
- ārvalstu finanšu palīdzība- Ls1 980 293;
- izdevumi – Ls 57 770 839;
- finansēšana (slēgtie asignējumi) – Ls (28 948 199).

– pēc uzkrāšanas principa:

- dotācija no vispārējiem ieņēmumiem – Ls 55 790 539;
- ārvalstu finanšu palīdzība –Ls 1 863 799,
- izdevumi – Ls 57 654 346.

Valsts pamatbudžeta tīrie aizdevumi koriģēti par Izglītības ministrijas aizdevumu studiju un studējošo kreditēšanai:

- tīrie aizdevumi – Ls (2 327 644);
- finansēšana – Ls 2 327 644

No valsts budžeta ziedojumiem un dāvinājumiem izslēgtas naudas plūsmas un izpilde pēc uzkrāšanas principa pārskata periodā apakšprogrammas “Valsts kultūrkapitāla fonda programmu un projektu konkursu finansējums” sekojošās pozīcijās:

- ieņēmumi – Ls 210 780;
- izdevumi – Ls 328 569;
- finansēšana – Ls 117 789.

Gada pārskata 25. un 26.pielikumā par valsts konsolidētā budžeta izpildi izslēgtas sekojošās pozīcijas – pamatbudžeta izdevumi un speciālā budžeta ieņēmumi:

• valsts budžeta transfers uzturēšanas izdevumiem no valsts pamatbudžeta uz valsts speciālo budžetu – Ls 15 611 561.

Valsts budžeta izpilde 2006.gadā

Valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi (neieskaitot ziedojumus un dāvinājumus) 2006.gadā ir 3 301,5 milj. latu, kas ir par 25,4 % vairāk salīdzinājumā ar 2005.gadu, bet izdevumi bez tīrajiem aizdevumiem ir 3 403,3 milj. latu, kas ir par 24,5 % vairāk nekā 2005.gadā. Ieņēmumi no ziedojumiem un dāvinājumiem 2006.gadā, salīdzinot ar 2005.gadu, palielinājās par 3,5 milj. latu jeb 64,5 %, bet izdevumi samazinājās par 0,9 milj. latu jeb 15,8 %.

2006.gadā valsts konsolidētā budžeta ieņēmumu izpilde ir 97,1 % no likumā apstiprinātā gada plāna, bet valsts konsolidētā budžeta izdevumi, ieskaitot tīros aizdevumus, veido 95,7 % no likumā apstiprinātā gada plāna. Valsts konsolidētā budžeta fiskālais deficīts 2006.gadā ir 104,9 milj. latu, kas ir par 57 milj. latu jeb 35 % mazāk kā budžetā ielplānots.

Valsts pamatbudžeta izpilde 2006.gadā

2006.gadā valsts pamatbudžeta ieņēmumi ir 2 336,7 milj. latu, kas veido 94,7 % no budžetā plānotajiem, bet izdevumi bez tīrajiem aizdevumiem ir 2 620,3 milj. latu, kas veido 95,5 % no budžetā plānotajiem. 2006.gadā valsts pamatbudžeta fiskālais deficīts ir 286,7 milj. latu.

Valsts pamatbudžeta ieņēmumos 2006.gadā lielāko daļu – 1 773,2 milj. latu vērtībā jeb 75,9 % no kopējās ieņēmumu summas veido nodokļu ieņēmumi. Savukārt 52,5 % no tiem veido *pievienotās vērtības nodokļa* ieņēmumi, sasniedzot 930,5 milj. latu jeb 104,0 % no gada plāna. Salīdzinājumā ar 2005.gadu pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumi ir pieauguši par 253,4 milj. latu jeb 37,4 %.

Pievienotās vērtības nodokļa lielākos maksājumus veica uzņēmumi, kas darbojas ar tirdzniecību saistītās nozarēs, par ko liecina mazumtirdzniecības apgrozījuma un importa pieaugums. Saskaņā ar Centrālās statistikas datiem mazumtirdzniecības uzņēmumu kopējais apgrozījums 2006.gadā salīdzinājumā ar 2005.gadu pieauga par 20,1 procentu.

Vienlaicīgi pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumu pieaugumu ietekmēja patēriņa cenu indeksa pieaugums. Patēriņa cenu indekss precēm un pakalpojumiem pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem 2006.gadā pieauga par 6,8 procentiem. Būtisku ietekmi uz pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumu pieaugumu noteica cenu līmeņa pieaugums pārtikai, alkoholiskiem dzērieniem un tabakai par 9,2 procentiem.

Kopējie *akcīzes nodokļa* ieņēmumi 2006.gadā ir 366,2 milj. latu. Salīdzinājumā ar 2005.gadu akcīzes nodokļa ieņēmumi palielinājās par 52,2 milj. latu jeb 16,6 %. 2006.gadā akcīzes nodokļa ieņēmumu gada plāna izpilde ir 103,8 %.

Akcīzes nodokļa ieņēmumu pieaugumu 2006.gadā salīdzinājumā ar 2005.gadu galvenokārt ietekmēja akcīzes preču (t.sk. naftas produktu un alkoholisko dzērienu) patēriņa pieaugums un akcīzes nodokļa likmju paaugstināšana no 2006.gada 1.janvāra atsevišķām akcīzes precēm.

2006.gadā kopējos akcīzes nodokļa ieņēmumos vislielākais īpatsvars ir akcīzes nodokļa naftas produktiem ieņēmumiem – 60,3 %. Akcīzes nodokļa naftas produktiem ieņēmumi 2006.gadā bija 220,7 milj. latu, kas ir par 21,7 milj. latu jeb 10,9 % vairāk nekā 2005.gadā. Akcīzes nodokļa naftas produktiem ieņēmumu pieaugumu galvenokārt sekmēja naftas produktu kopējā patēriņa apjoma pieaugums, kas 2006.gadā salīdzinājumā ar 2005.gadu pieauga par 6,8 procentiem.

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi, kurus ieskaita valsts pamatbudžetā, 2006.gadā ir 164,0 milj. latu, kas ir par 26,6 milj. latu jeb 19,4 % vairāk nekā 2005.gadā. 2006.gadā valsts

pamatbudžetā pārskaitīti 25,0 % no kopējiem iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumiem iepriekšējo 27,0 % vietā.

Kopumā iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu pieaugumu noteica strādājošo mēneša vidējās bruto darba samaksas un nodarbināto skaita pieaugums. Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes informāciju 2006.gadā vidējā bruto darba samaksa III ceturksnī palielinājās par 22,8 % salīdzinājumā ar 2005.gada atbilstošo periodu.

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu pieaugumu 2006.gadā salīdzinājumā ar 2005.gadu veicināja minimālās darba algas paaugstināšana no 80 latiem līdz 90 latiem.

Ņemot vērā, ka iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu pieauguma tempi saglabājas augsti, jāsecina, ka tos būtiski nav ietekmējis sākot ar 2006.gada 1.janvāri palielinātais neapliekamais minimums no 26 lata līdz 32 latiem un atvieglojums par apgādībā esošu personu no 18 latiem līdz 22 latiem.

Vienlaicīgi aizvien vairāk iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāju izmanto likumdošanā paredzētās iespējas saņemt atpakaļ nomaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli par attaisnotajiem izdevumiem izglītībai un ārstnieciskajiem pakalpojumiem, kas 2006.gadā bija 9,7 milj. latu un salīdzinājumā ar 2005.gadu palielinājās par 1,5 milj. latu jeb 17,9 %.

Uzņēmumu ienākuma nodokļa ieņēmumi valsts pamatbudžetā 2006.gadā ir 253,8 milj. latu jeb 102,9% no gada plāna. Neskatoties uz uzņēmumu ienākuma nodokļa likmes samazinājumu 2005.gadā līdz 15 %, uzņēmumu ienākuma nodokļa ieņēmumi 2006.gadā palielinājušies par 73,1 milj. latu jeb 40,5 %. Uzņēmuma ienākuma nodokļa ieņēmumu pieaugumu veicināja samērā straujā ekonomiskā izaugsme 2005.gadā, kas veicināja peļņas pieaugumu uzņēmējdarbībā.

2006.gadā *muitas nodokļa* ieņēmumi ir 20,7 milj. latu jeb 107,3 % no gada plāna. Salīdzinājumā ar 2005.gadu muitas nodokļa ieņēmumi ir palielinājušies par 1,5 milj. latu jeb 7,6 %. Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem 2006.gadā salīdzinājumā ar 2005.gadu imports no valstīm, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis, palielinājies par 270,2 milj. latu jeb 22,4 %.

2006.gadā *dabas resursu nodokļa* ieņēmumi valsts pamatbudžetā (ieskaitot pašvaldībām nepārskaitīto daļu) ieskaitīti 8,4 milj. latu apmērā, kas veido 90,1 % no gada plāna, kas ir par 0,3 milj. latu jeb 3,9 % vairāk kā 2005.gadā.

Izložu un azartspēļu nodokļa ieņēmumi 2006.gadā ir 15,8 milj. latu, kas salīdzinājumā ar 2005.gadu ir par 5,9 milj. latu jeb 59,5 % vairāk. Ieņēmumu pieaugumu galvenokārt noteica azartspēļu iekārtu skaita pieaugums. Saskaņā ar Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas informāciju 2006.gadā salīdzinājumā ar 2005.gadu azartspēļu automātu skaits palielinājās par 1600 azartspēļu automātiem, kāršu galdu skaits- par 35 galdiem.

Valsts pamatbudžeta *nenodokļu ieņēmumi* 2006.gadā ir 188,8 milj. latu jeb 72,2 % no apstiprinātā gada plāna. Salīdzinot ar 2005.gadu, nenodokļu ieņēmumi palielinājās par 18,6 milj. latu jeb 10,9 %. Lielākais īpatsvars valsts pamatbudžeta nenodokļu ieņēmumos ir:

– ieņēmumiem no valsts nodevām un maksājumiem par valsts sniegto nodrošinājumu un juridiskajiem un citiem pakalpojumiem – 71,9 milj. latu, kur lielākos ieņēmumus veido ieņēmumi no nodevas par īpašuma tiesību un ķīlas tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā – 52,1 milj. latu;

- ieņēmumiem no dividendēm (maksājumiem par valsts pašvaldību) kapitāla izmantošanu) – 46,5 milj. latu;
- ieņēmumiem no transportlīdzekļu ikgadējās nodevas – 20,6 milj. latu;
- ieņēmumiem no procentu maksājumiem par kredītiem – 9,8 milj. latu.

Nenodokļu ieņēmumi 2006.gadā pārsvarā visās pozīcijās pārsniedz 2006.gada plānu, tomēr dažās pozīcijās ir vērojama neizpilde. Lielākā neizpilde ir pārējo nenodokļu ieņēmumos, kas veido tikai 9,9 % no gada plāna.

Valsts pamatbudžeta *ieņēmumi no maksājumiem par valsts budžeta iestāžu sniegtajiem maksas pakalpojumiem* 2006.gadā ir 110,3 milj. latu jeb 93,8 % no apstiprinātā gada plāna.

2006.gadā valsts pamatbudžetā uzrādīta *ārvalstu finanšu palīdzība* 264,3 milj. latu apmērā, kas ir tikai 70,3 % no apstiprinātā gada plāna, taču salīdzinot ar 2005.gadu, ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi palielinājās par 15,3 milj. latu jeb 6,1 procentu. Lielākos ārvalstu finanšu palīdzības 2006.gada ieņēmumus veido Struktūrfondu ieņēmumi –142,0 milj.latu un Kohēzijas fonda ieņēmumi - 73,4 milj. latu.

Valsts pamatbudžeta izdevumiem 2006.gadā kopumā izlietoti 2620,3 milj. latu jeb par 26,6 % vairāk kā 2005.gadā.

Valsts pamatbudžeta *uzturēšanas izdevumi* 2006.gadā ir 2 278,5 milj. latu. Lielāko izdevumu daļu uzturēšanas izdevumos – 55,6 % veido izdevumi subsīdijām un dotācijām – 1 266,3 milj. latu apmērā, tajā skaitā dotācijas iestādēm, organizācijām un uzņēmumiem – 652 milj. latu, dotācijas iedzīvotājiem – 127,9 milj. latu, mērķdotācijas pašvaldību budžetiem – 245,3 milj. latu, dotācijas pašvaldību budžetiem – 32,3 milj. latu. Kārtējiem izdevumiem izlietoti 955,7 milj. latu, tajā skaitā atalgojumiem – 418 milj. latu. Maksājumiem par aizņēmumiem un kredītiem izlietoti 56,5 milj. latu.

Izdevumi kapitālieguldījumiem 2006.gadā ir 341,8 milj. latu, kuri, salīdzinot ar 2005.gadu, palielinājušies par 85,3 milj. latu jeb 33,3 %, tajā skaitā kapitālajiem izdevumiem – par 55,9 milj. latu jeb 68,1 % .

Proporcionāli lielākie izdevumi saistīti ar veselības aprūpes funkcijas izdevumiem, kuriem tērēti – 401,9 milj. latu jeb 15,3 % no valsts pamatbudžeta izdevumiem ieskaitot tīros aizdevumus, lauksaimniecības, zemkopības, mežkopības un zvejniecības funkcijas izdevumiem – 302,2 milj. latu jeb 11,5 % un transporta, sakaru funkcijas izdevumiem – 283 milj. latu jeb 10,8 %. Salīdzinot ar 2005.gadu, lielākais pieaugums bija aizsardzības funkcijas izdevumiem – 55,4 %, vispārējās valdības dienestu funkcijas izdevumiem – 42,8%, veselības aprūpes funkcijas izdevumiem – 39,8 % un izglītības funkcijas izdevumiem – 26,5 %.

Tīrie aizdevumi no pamatbudžeta 2006.gadā sasniedz 3,1 milj. latu. Pārskata gadā izsniegti aizdevumi 77,9 milj. latu vērtībā, bet saņemta aizdevumu atmaksa 74,8 milj. latu vērtībā un izsniegto aizdevumu no pamatbudžeta ir par 30,5 milj. latu jeb 64,3 % vairāk kā 2005.gadā. Lielākos aizdevumus 2006.gadā ir saņēmušas Liepājas pilsēta-12,5 milj. latu, Rīgas pilsēta – 4 milj. latu, Jūrmalas pilsēta-3,9 milj. latu, Jelgavas pilsēta-3,8 milj. latu, Tukuma pilsēta-3 milj. latu, Cēsu pilsēta – 2 milj. latu un Dobeles pilsēta – 2 milj. latu. Kopā pašvaldībām izsniegti aizdevumi 75,3 milj. latu un saņemtas atmaksas 16,5 milj. latu vērtībā.

Valsts speciālā (sociālās apdrošināšanas) budžeta izpilde 2006.gadā

2006.gadā speciālā budžeta ieņēmumi ir 980,4 milj. latu, bet izdevumi ir 798,6 milj. latu. 2006.gadā speciālā budžeta fiskālais pārpalikums ir 181,8 milj. latu, kas ir par 90,7 milj. latu vairāk kā 2005.gadā.

Valsts speciālā budžeta ieņēmumos 2006.gadā iekasēti 103,7 % no likumā apstiprinātās gada ieņēmumu summas. Speciālā budžeta galvenais ieņēmumu avots ir *valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas*. Valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, neieskaitot valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļus, veido 97,8 % no visiem sociālās apdrošināšanas budžeta ieņēmumiem un ir 958,5 milj. latu un, salīdzinot ar 2005.gadu, tās pieauga par 207,4 milj. latu jeb 27,6 %.

Speciālā budžeta *nenodokļu ieņēmumi* 2006.gadā ir 21,7 milj. latu, tajā skaitā dotācija no valsts pamatbudžeta ieskaitīta 15,6 milj. latu apmērā. Salīdzinot ar 2005.gadu, sociālās apdrošināšanas budžeta nenodokļu ieņēmumi ir palielinājušies par 3,6 milj. latu jeb 19,6 %.

Speciālā budžeta *ieņēmumi no maksājumiem par budžeta iestāžu sniegtajiem maksas pakalpojumiem* 2006.gadā ir 0,1 milj. latu jeb 88,3 % no apstiprinātā gada plāna.

Valsts speciālā budžeta izdevumiem 2006.gadā izlietoti 798,6 milj. latu. Salīdzinot ar 2005.gadu, izdevumi palielinājušies par 120,5 milj. latu jeb 17,8 %, bet attiecīgi pret 2006.gada plānu izpilde ir tikai 99,6 %.

Speciālā budžeta *uzturēšanas izdevumi* 2006.gadā ir 795,7 milj. latu, kas ir par 119,3 milj. latu jeb 17,6 % vairāk nekā 2005.gadā. Lielāko daļu no uzturēšanas izdevumiem veido dotācijas iedzīvotājiem 768,3 milj. latu apmērā, no kurām pensijām tērēti 667 milj. latu, bet pabalstiem – 89,4 milj. latu. Kārtējiem izdevumiem izlietoti 22,7 milj. latu, tajā skaitā atalgojumiem – 5,5 milj. latu. Maksājumiem par aizņēmumiem un kredītiem izlietoti 0,9 milj. latu.

Izdevumiem kapitālieguldījumiem izlietoti 2,9 milj. latu, no kuriem 99 % veido izdevumi investīcijām. Izdevumi kapitālieguldījumiem, no kuriem lielākā daļa ir izdevumi investīcijām, palielinājušies par 1,2 milj. latu jeb par 73,3 % salīdzinot ar 2005.gadu.

Izdevumu apjoma palielinājumu 2006.gadā salīdzinājumā ar 2005.gadu, galvenokārt, ietekmējuši:

- 2006.gadā par 108,3 milj. latu vairāk izlietoti līdzekļi pensiju izmaksām, kas izskaidrojams ar pensijas bāzes apmēra pieaugumu (pensijas apmērs vidēji mēnesī palielinājies no 71,71 lata līdz 96,80 latiem, nodrošinot vecuma pensijas izmaksas vidēji mēnesī 472 140 saņēmējiem).

- Par 3,8 milj. latu palielinājās izmaksas bezdarbnieku pabalstiem, jo no 2006.gada septembra mēneša bezdarbnieka pabalsta apmērs (pabalsta apmērs vidēji mēnesī palielinājies no 63,73 latiem līdz 78,73 latiem, nodrošinot pabalsta izmaksas vidēji mēnesī 34 756 saņēmējiem).

- Par 1 milj. latu lielāks līdzekļu izlietojums atlīdzībai par darbaspēju zaudēšanu (palielinājies saņēmēju skaits un atlīdzības vidējais apmērs mēnesī).

- Par 15,4 milj. latu palielinājās izmaksas slimības, maternitātes, paternitātes un apbedīšanas pabalstiem apdrošinātās personas nāves gadījumā, kas izskaidrojams ar pabalstu

saņēmēju skaita palielināšanos no 9 801 personas līdz 11 366 personām un pabalsta vidējā apmēra palielināšanos no 170,13 latiem līdz 202,66 latiem (vidēji mēnesī).

Valsts budžeta ziedojumu un dāvinājumu izpilde 2006.gadā

Valsts budžetā **saņemtie ziedojumi un dāvinājumi** 2006.gadā ir 8,9 milj. latu, kas ir par 3,5 milj. latu jeb 64,5 % vairāk kā 2005.gadā. Lielākās ziedojumu un dāvinājumu summas 2006.gadā saņēmušas Izglītības un zinātnes ministrija un Kultūras ministrija, attiecīgi 1,5 un 5,2 milj. latu. Lielākie ziedotāji ir ārvalstu juridiskās personas, kas ziedojušas 7,3 milj. latu.

Valsts budžeta saņemto **ziedojumu un dāvinājumu izlietojums** 2006.gadā samazinājies par 1 milj. latu jeb 15,8 % un ir 5,0 milj. latu.

Izdevumu ekonomiskās klasifikācijas sadalījumā kārtējiem izdevumiem izlietoti 4,2 milj. latu jeb 82,4 % no kopējiem izdevumiem, tajā skaitā maksa par zinātniski pētniecisko darbu izpildi 0,9 milj. latu apmērā. Kapitālieguldījumiem izlietoti 0,8 milj. latu.

Proporcionāli lielākie izdevumi saistīti ar izglītības funkcijas izdevumiem, kuriem tērēti 2,3 milj. latu jeb 45,4 % no visiem ziedojumiem un dāvinājumiem, vispārējās valdības dienestu funkcijas izdevumiem – 0,9 milj. latu jeb 17,0 % un brīvā laika, sporta, kultūras un reliģijas funkciju izdevumiem – 0,8 milj. latu jeb 16,7 %.

29.06.2007.

2199

Irēna Šuksta

7094210, irena.suksta@kase.gov.lv